

1. Samenvatting voorstel

Op 12 maart jl. zijn door de Veiligheidsdirectie de vernieuwde informatiekaart ‘Asbestincidenten’ en bijbehorende bijlagen vastgesteld. De nieuwe informatiekaart beschrijft de werkwijze en afspraken bij asbestincidenten vanaf het vermoeden van het vrijkomen van asbest tot en met de afronding van de nafase. De ontwikkelde bijlagen ondersteunen de crisisfunctionarissen en betrokken partijen bij o.a. de overdracht van een (asbest)incident en bij de communicatie naar omwonenden.

2. Algemeen

Onderwerp:	Informatiekaart Asbestincidenten	Opgesteld door:	Veiligheidsregio Hollands Midden Plannen en procedures multidisciplinair P. Rehorst
Voorstel t.b.v. vergadering:	Algemeen Bestuur	Datum:	19 april 2018
Agendapunt:	A.4	Bijlage(n):	1
Portefeuille:	J.W.E. Spies (DB) H. Zuidijk (VD)	Status:	Informatief
Vervolgtraject besluitvorming:	--	Datum:	--

3. Toelichting

Conform het werkplan 2017 van de werkgroep MDOP zijn de reeds bestaande multidisciplinaire informatiekaart en procedure ‘Asbestincidenten’ (d.d. 14 oktober 2013) doorontwikkeld. Hierbij zijn naast de disciplines van de VRHM ook de omgevingsdiensten Midden-Holland, West-Holland en de GGD betrokken.

De opgedane (incident)ervaringen en de nieuwe handreiking ‘Aanpak asbestincidenten’ (d.d. 12 dec. 2016) zijn bepalend geweest voor de doorontwikkeling van de bestaande informatiekaart. Rode draad van beide is met name de aandacht voor de overdracht naar en de daadwerkelijke nafase. De ‘oude’ informatiekaart en procedure richtten zich primair op de acute fase van een asbestincident; de fase waarin de hulpverleningsdiensten, gemeenten en omgevingsdienst directe maatregelen treffen om (dreigende) verspreiding van asbest te stoppen en te beperken. Na afronding van de acute fase is er nog veel werk te verzetten in de nafase; het bevoegd gezag zal initiatief nemen om het asbest te laten opruimen. Om deze werkzaamheden (incl. communicatie) tijdig te kunnen starten dient de voorbereiding hiervan al plaats te vinden in de acute fase.

De vernieuwde informatiekaart bevat een procesbeschrijving van de aanpak van asbestincidenten vanaf het vermoeden van het vrijkomen van asbest tot en met de afronding van de nafase. Hierbij zijn niet alleen de bestaande werkafspraken tussen de hulpdiensten tegen het licht gehouden, maar ook de werkafspraken tussen de gemeenten en de omgevingsdiensten. De werkafspraken tussen laatst genoemden partijen kunnen echter per gemeente verschillen, dit heeft te maken met het verschil aan taken die door de gemeente aan de omgevingsdiensten gemandateerd zijn. Voor een overzicht van

de mandateringsafspraken wordt verwezen naar de dit jaar nog te actualiseren informatiekaart 'Omgevingsdiensten'.

Ter ondersteuning van de overdracht van een (asbest)incident naar de nafase is een overdrachtsformulier ontwikkeld. Omdat dit formulier voor vele typen incidenten gebruikt kan worden is besloten dit formulier generiek te maken en niet specifiek voor asbestincidenten.

Naast de informatiekaart wordt er ook een document met bijlagen opgeleverd en beschikbaar gesteld aan de crisisorganisaties van de betrokken partijen. Dit document bevat:

1. voorbeeldbrieven voor communicatie aan omwonenden. Deze brieven zijn afkomstig uit de landelijke handreiking 'Aanpak asbestincidenten' en zijn in samenspraak met o.a. de omgevingsdiensten en GGD aangepast.
2. een uitwerking van werkafspraken tussen de Gemeenten, Omgevingsdiensten en de GGD in zowel de acute fase alsmede de nafase.

Verschillen mandatering omgevingsdiensten

De rol/ taak van de omgevingsdiensten bij asbestincidenten verschilt per gemeente. Bij het merendeel van de gemeenten zijn de taken volledig uitbesteed aan de omgevingsdienst, terwijl in andere gemeenten deze taken door de eigen bouwafdeling worden opgepakt. Het verschil in werkwijzen en mandatering kan tot verwarring leiden bij incidenten. Om meer duidelijkheid te geven over afspraken tussen de omgevingsdiensten en gemeenten wordt de informatiekaart 'Omgevingsdiensten' op dit moment geactualiseerd. Daarnaast neemt de omgevingsdienst West-Holland op dit moment het initiatief om hierover met de gemeenten in gesprek te gaan, zodat gemeenten de juiste verwachtingen hebben t.a.v. de taken die de omgevingsdienst uitvoeren in hun gemeente.

Bestuurlijke aandachtspunten

Bij de landelijke handreiking is een bestuurlijke oplegger aangeboden waarin bestuurlijke aandachtspunten zijn benoemd. Deze aandachtspunten zijn verwerkt in de informatiekaart. De bestuurlijke oplegger is als bijlage toegevoegd.

4. Implementatie en communicatie

Voor de implementatie van de werkwijzen en producten worden multidisciplinaire en monodisciplinaire activiteiten ondernomen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de partijen zelf verantwoordelijk zijn voor de monodisciplinaire implementatie. Vanuit de VRHM worden hiertoe wel producten en ondersteuning geboden. Zo worden er op 27 maart en 22 november van dit jaar training 'Incidentkennis asbest' georganiseerd, waarbij aandacht wordt besteed aan o.a. de vernieuwde informatiekaart en bijlagen.

5. Bijlagen

- Bestuurlijke oplegger 'Handreiking aanpak asbestincidenten'
- Vanwege de vertrouwelijkheid van de informatie worden de informatiekaarten niet meegezonden met de vergaderstukken van het Algemeen Bestuur. De informatie is te vinden in de DB stukken van 29 maart 2018.

Handreiking en Bestuurlijke oplegger aanpak asbestincidenten

De Handreiking aanpak asbestincidenten is de opvolger van het Plan van aanpak asbestbrand 2006. Naast praktijkervaringen met asbestincidenten zijn de ontwikkelingen bij de publieke organisaties, inclusief de wijze waarop zij samenwerken, redenen geweest om de handreiking te ontwikkelen. In de bijbehorende Bestuurlijke oplegger wordt aandacht besteed aan de bestuurlijke valkuilen.

De Handreiking aanpak asbestincidenten heeft betrekking op alle typen incidenten waarbij onverwacht asbest aangetroffen kan worden. In de handreiking worden onder asbestincidenten verschillende typen verstaan, zoals brand, explosie (al dan niet in combinatie met brand), instorting en overige incidenten zoals onoordeelkundige bewerking of sloop, illegale stort en storm- en/of hagelschade.

Bij de multidisciplinaire aanpak van asbestincidenten wordt onderscheid gemaakt tussen asbestincidenten 'buiten' (buiten een gebouw, inrichting of object) en asbestincidenten 'binnen' (asbestverspreiding binnen een bouwwerk).

In de aanpak van asbestincidenten worden twee fasen onderscheiden:

1. de acute fase

In deze fase wordt een (dreigende) verspreiding van asbest vermoed. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen verspreiding van asbest binnen een gebouw/object (asbestincident 'binnen') en een verspreiding van asbest buiten een gebouw/object (asbestincident 'buiten'). De acute fase vraagt vaak om directe maatregelen om de (dreigende) verspreiding te stoppen en te beperken.

2. de herstelfase.

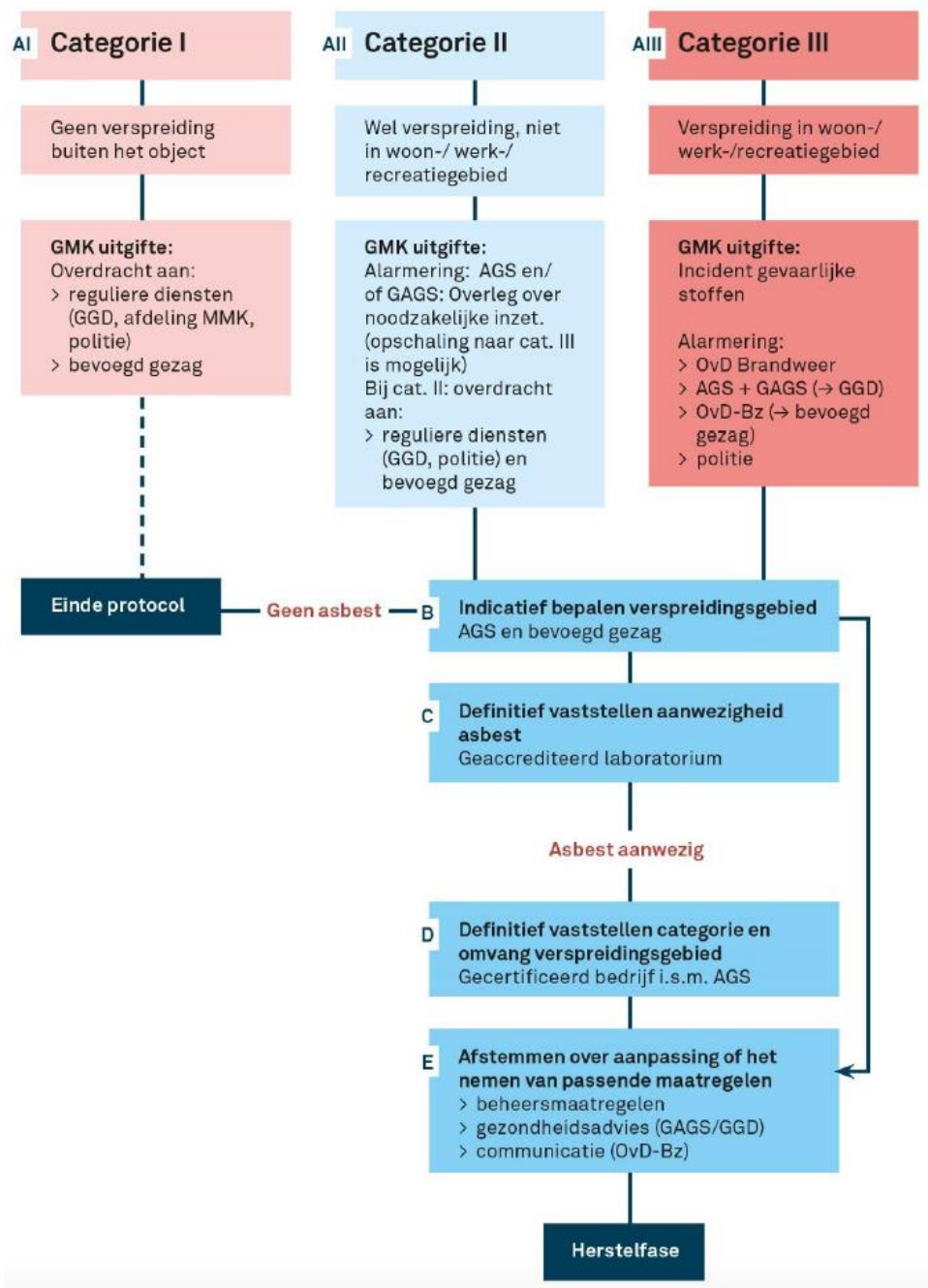
Na overdracht van de incidentinformatie aan het einde van de acute fase, zal het bevoegd gezag het initiatief nemen om het asbest te laten opruimen. De afhandeling in de herstelfase valt binnen de reguliere werkprocessen. Vaak zal het bevoegd gezag al in de acute fase acties ondernemen om de noodzakelijke werkprocessen van de herstelfase tijdig te kunnen te starten. Naast de organisatie van opruimwerkzaamheden speelt communicatie een belangrijke rol in de herstelfase.

Asbestincidenten worden ingedeeld in categorieën (I, II en III) op basis van het aantal mogelijk aan asbest blootgestelde personen. De aanwezigheid van mensen is bepalend voor de categorie-indeling. De categorie-indeling dient om onderscheid te maken tussen asbestvondsten die afgehandeld kunnen worden in het reguliere werkproces en asbestincidenten waar ook de acute inzet van de hulpdiensten nodig is om de gevaren van de vrijgekomen asbest te beheersen.

- > Categorie I: vondsten die kunnen wachten op reguliere afhandeling in kantoor tijd waarbij geen mensen aanwezig zijn.
- > Categorie II: indien de aanwezigheid van mensen aannemelijk is.
- > Categorie III: asbestincidenten waar zeker mensen bij aanwezig zijn of waren en waar de situatie om een acute beoordeling van hulpdienst(en) en/of specialisten vraagt.

De aanpak van asbestincidenten is in de handreiking in drie schema's weergegeven: 'buiten', 'binnen' en 'herstelfase'. In deze schema's is opgenomen hoe, bij voorkeur opeenvolgend en soms parallel, en door welke functionaris/overheidspartij wordt gehandeld.

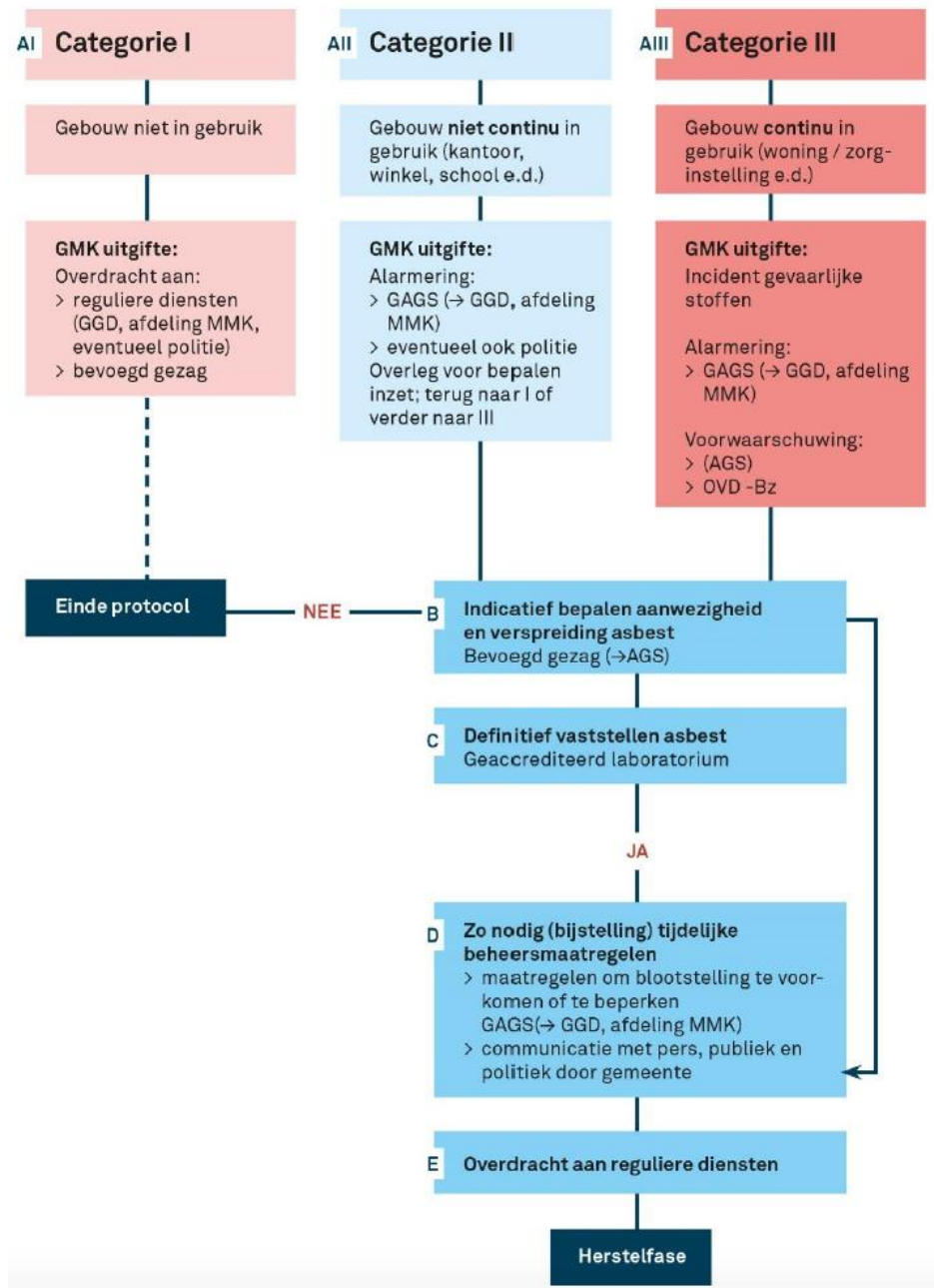
Schema asbestincident 'buiten'

De toelichting op het schema asbestincident 'buiten' vindt u in de Handreiking aanpak asbestincidenten (<http://bit.ly/2jmGwF6>).

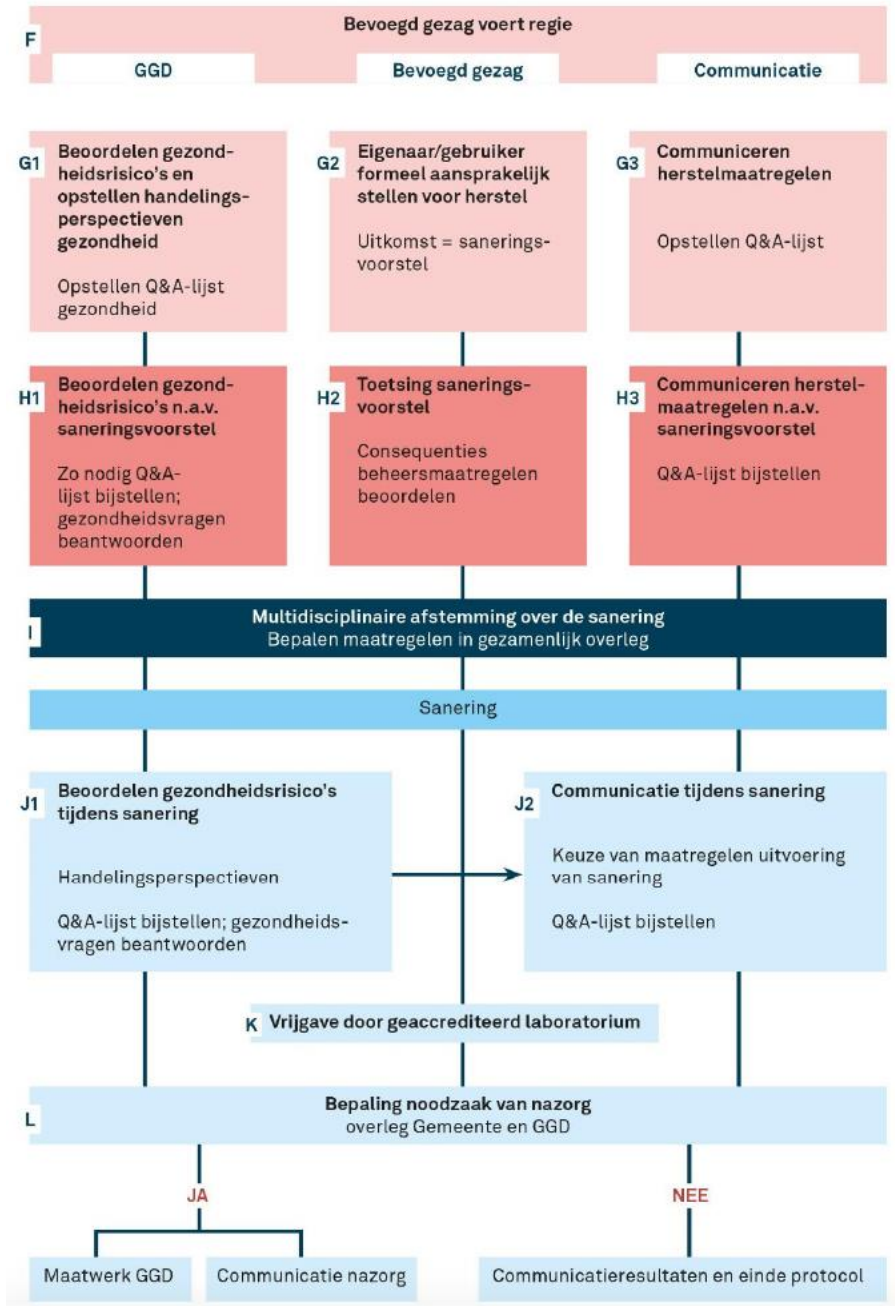

Schema asbestincident 'binnen'

De toelichting op het schema asbestincident 'binnen' vindt u in de Handreiking aanpak asbestincidenten (<http://bit.ly/2jmGwF6>).

Schema asbestincident 'herstelfase'

De toelichting op het schema asbestincident 'herstelfase' vindt u in de Handreiking aanpak asbestincidenten (<http://bit.ly/2jmGwF6>).

Bestuurlijke valkuilen

Bij asbestincidenten verdienen bestuurlijke aspecten speciale aandacht, aangezien asbestincidenten niet alledaags zijn, snel onrust (kunnen) veroorzaken en verstreckende gevolgen kunnen hebben (maatschappelijk en bestuurlijk), indien niet adequaat en deskundig wordt gehandeld.

Onderscheid publieke en private adviezen

- > Betrek zo snel mogelijk eigen deskundigen (bijvoorbeeld AGS, GAGS).
- > Laat private partijen niet in gremia aanschuiven waar zij niet thuishoren (GBT etc.), aangezien zij niet per definitie het publieke belang dienen.
- > Verwerk adviezen van private asbestpartijen onder regie van de publieke hulpverleningsdiensten in een integraal advies.

Communicatie

- > Laat de communicatie via één kanaal verlopen. Maak eenduidige afspraken met de betrokken partijen over wie, wanneer en waarover communiceert.
- > Zorg voor tijdige, herkenbare en begrijpelijke communicatie met een heldere, volledige en eenduidige boodschap en besteed aandacht aan zowel het feitelijke gezondheidsrisico als de risicobeleving bij burgers.
- > Ga met de burgers en media in gesprek over afwegingen die de overheid moet maken en over wederzijdse verwachtingen.
- > Volg real time welke verhalen er de ronde doen, hoe er wordt gesproken over bestuurders en welke emoties een rol spelen (o.a. op social media).
- > Zorg bij de communicatie in de media zo spoedig mogelijk voor een goede woordvoerder die vertrouwen, betrokkenheid en autoriteit (deskundigheid) uitstraalt. Ook het Ondersteuningsteam Brandweer kan daarbij faciliteren (bereikbaar via meldkamer Brabant-Noord: 073 61 23 123).
- > Bewonersbijeenkomsten zijn alleen zinvol in bijzondere situaties en behoeven vóóraf een gedegen en evenwichtige afweging.

Maatregelen

- > Leg duidelijk het verschil uit tussen wat er gedaan moet worden in het kader van Arboretgeving voor werknemers van asbestverwijderingsbedrijven en wat gedaan moet worden in het kader van gezondheidsbescherming van inwoners.
- > Wees terughoudend met het nemen van verstreckende maatregelen, zoals het ontruimen van woningen en/of het tijdelijk evacueren van bewoners met het oog op psychosociale gevolgen.
- > Ga bij het opruimen van asbest in een gebied uit van asbestveilig in plaats van asbestvrij. Asbestvrij/asbestschoon is onmogelijk.
- > Denk van tevoren goed na over het nemen van - al dan niet gemandateerde - juridische maatregelen, zoals bestuursdwang.

Deze factsheet is gebaseerd op de Handreiking aanpak asbestincidenten (december 2016; <http://bit.ly/2jmGwF6>) en de bijbehorende Bestuurlijke oplegger Handreiking aanpak asbestincidenten (juli 2016; <http://bit.ly/2iAbmNs>)

Voor het dossier Asbest zie www.ifv.nl/kennisplein